

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Odstupanje od ATC odobrenja
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	20.12.2018. godine, 10:00 UTC, CTR aerodroma
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	<ul style="list-style-type: none">- Dva vazduhoplova- Kontrola letenja
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>U IMC uslovima pilot vazduhoplova se javlja u letu prema tački "November" sa namjerom slijetanja. Pilot instruiran da javi tačku "November". U isto vrijeme drugi vazduhoplov izlazi na ILS. Nakon javljanja drugog vazduhoplova, prvi vazduhoplov instruiran da čeka vizuelno na tački "November", na šta njegov pilot odgovara da je već iznad grada. Tada se pilot drugog vazduhoplova instruiira da čeka vizuelno sjeverno od aerodroma i daje mu se informacija o IFR saobraćaju. Pilot drugog vazduhoplova odgovara da je u kratkom finalu i da će biti na zemlji za 30 s. Prvi vazduhoplov je tada na cca 6NM od slijetanja. Pilot drugog vazduhoplova se javio sa zemlje nakon cca 1 min.</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	<p>Preopterećenja kontrolora na dužnosti nije bilo, kontrolor nije radio duže od propisanog radnog vremena, vrijeme proteklo od zadnjeg odmora 48h.</p> <p>Meteorološki uslovi su bili IMC, vjetar 110/02, vidljivost 4000, temperature -03 °C, QNH pritisak 1023 hPa.</p>

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja.</p> <p>Zaključci:</p> <ul style="list-style-type: none"> -TWR je dobio informaciju da će vazduhoplov biti za 30 minuta na tački November bez detaljnijih podataka; -Prvobitnu i nepotpunu informaciju od FIC-a je primio student na OJT-u; -S obzirom da od strane FIC-a nisu bili proslijeđeni svi potrebni podaci OJT instruktor je ponovo pozvao FIC, kako bi dobio više informacija, kao što su: tip vazduhoplova, ADEP i ADES, da li je u pitanju VFR let, da li je popunjen plan, squawk i popunjena visina; -FIC je odgovorio koji je tip vazduhoplova, ADEP i ADES, da nemaju popunjen plan, da mu nisu dali squawk ali da je to 2000 i da je VFR visina. -TWR je zatim provjerio sa APP-om šta je u planu sledeće; -Nakon što je pilot vazduhoplova javio odakle leti i gdje planira sletjeti, da je u pitanju VFR let, TWR mu je dao instrukciju da se javi kada bude na tački November; -Sa APP-om je usaglašeno da će se vazduhoplov instruirati da čeka na tački "November", dok prvi vazduhoplov koji je na ILS-u ne sleti; -Nakon ponovnog poziva vazduhoplova, s obzirom da se još nisu javili da su na tački "November", data je instrukcija da čekaju jer je IFR let na ILS-u; -Vazduhoplov je javio da je već iznad grada u kratkom prilazu za aerodrom slijetanja; -Nakon slijetanja potvrdio je da je na zemlji; -Prvi vazduhoplov je nastavio prilaz i bez poteškoća sletio na RWY.
---	---

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>Nakon razgovora sa izvjestiocima navedenog događaja, potrebno je napomenuti da je za vrijeme događaja, dužnost obavljao student kontrolor vazdušnog saobraćaja na OJT-u. Isto tako može se zaključiti, da su aerodromski kontrolori vazdušnog saobraćaja izvršili sve aktivnosti po proceduri, bez posledica, vezane za navedeni događaj.</p> <p>Pilot vazduhoplova nije postupao u skladu sa uputstvima kontrolora letenja, a što je u suprotnosti sa Naredbom o pravilima letenja, drugi dio – Primjena pravila letenja i pravila ponašanja u vazdušnom saobraćaju, glava I – opšta pravila o letenju, član 7. stav (2) “vođa vazduhoplova dužan je pridržavati se odredaba ove Naredbe i drugih propisa vezanih za pravila letenja i postupati u skladu sa odobrenjima i uputstvima nadležnih službi kontrole letenja”.</p> <p>Dana 20.12.2018. godine na aerodromu u periodu između 09:00 i 10:00 UTC, nije bilo većeg broja operacija.</p> <p>2. Stručno lice SMD-a je izvršilo analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>B3 Risk ATM, E5 Risk ATM Ground prema RAT analizi</p> <p>Ovim događajem ugrožena je bezbjednost letenja (Safety). Ovakva vrsta događaja dešava se povremeno.</p>
<p>Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)</p>	<p>Potrebno upozoriti operatora vazduhoplova o obavezi poštovanja propisa i instrukcija nadležnih kontrola letenja i nivou rizika ugrožavanja bezbjednosti letenja (Safety).</p> <p>Upoznati Službu za letne informacije Bosne i Hercegovine (FIS), objedinjenu sa Spasilačko – koordinacijskim centrom BiH (BHRCC) u Banja Luci s navedenim događajem.</p> <p>Preispitati i po potrebi ažurirati dokument - Uputstvo o koordinaciji između FIS BiH objedinjene sa BHRCC i Jedinica prilazne i aerodromske kontrole letenja (JPAKL-ova) u BHANSA u smislu preciziranja dijela 5. Postupci operativne koordinacije.</p>

Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	